

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 45. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Hétfő, február 24.

A jövő feladata.

— február 24.

A magyar parlamentáris élet programja hosszú ideig nem lehet más, mint a magyar nemzeti állam teljes és tökéletes kiépítése. Ez a magyar politikai élet jövőjének legnagyobb és legjobban megérdemelt problémája s a kormány politikáját is ezen a politikai szemüvegen át kell néznünk. A közvélemény figyelmének a kormány munkásságánál főleg arra kell irányulnia, hogy mit, mennyit és mily mértékben tesz a kormány a magyar nemzeti állam kiépítése érdekében. Ne szavakba kapaszkodjunk, ne rejtett sérelmeket kutassunk, hanem főleg azt mérlegeljük, mily munkásságot fejt ki a kormány e nagy probléma megoldása érdekében. Ha a kormány minden tagja vállvetett munkával dolgozik e nagy eszme megoldásán, minden magyar embernek őszinte lélekkel támogatni kell.

Az állam nemzeti jellege nyelvében domborodik ki. Nyelvében él a nemzet s a nemzet erős, ha nyelve egy. Minden törekvésünk alapja az legyen, hogy ne csak a hivatalos közéletben, de a társadalmi és magánéletben is a magyar szó váljék urrá. Arra kell törekednünk, hogy a nemzet minden polgára értse a magyar szót, beszélje nyelvünket. Hogy ezt elérhessük, nemzetivé, magyarrrá kell tennünk összes állami szerveinket: a hadsereget, az iskolát, a templomot és az egész közigazgatást. Ne vetkőztessük ki a nemzetiségeket faji jellegükből, sajátságaikból, szokásaikból, ne fosszuk meg ősrégi nyelvétől, de várjuk el tőlük, hogy hazájuk nyelvét, Magyarország nemzeti nyelvét tanulják meg s a hivatalos érintkezéseknél használják azt.

A nemzeti állam második léfelfeltétele az egységes nemzeti szellem, gondolkodás és közérzés. Mig népoktatásügyi, vallásügyi, közigazgatási és véderőtörvényeink utján az egységes magyar nyelv osztatlan uralmát biztosíthatjuk, azalatt rajta kell lennünk szorosan azon, hogy a nemzet különböző ellentétei elsimittassanak, hogy e hazában mindenki őszintén érezze és vallja magát magyar polgárnak, sőt büszke legyen arra. A negyvennyolcadiki nagy napok hármass jelszava közül a testvériséget, a testvéries együttérzést kell ápolnunk a nemzeti magyar állam kiépítése alkalmából.

Mig egyrészt a jogok még szélesebb kiterjesztésével, a megélhetés még nagyobb arányu megkönnyítésével beláttatjuk a nemzetiségekkel, hogy éppen nem elnyomottak, hogy egyenlők velünk, iparkodjunk lelkükből minden mesterségesen szított gyűlöletet kiküszöbölni s hazánkat, hazájukat megszerettetni.

Hisz a mi nemzetiségeink különösen tapasztalhatják, hogy a magyar nyelv tudása, a magyar kultúra fölfogadása rájuk nézve csak haszonnal jár. Akik megtanultak közülük magyarul, akik a magyar kultúrával táplálkoztak, azok kerültek népeik élére s azokból csupa jó állásu befolyásos ember lett. Sajnos, nem a mi hasznunkra lettek, de mindenesetre bizonyosságot szolgáltatottak a magyar kultúra erősségéről s arról, hogy a mi kulturánk csak javukra válik. Ha nagyobb tömegek szívják föl a nemzetiségek között a magyar kulturát, úgy a mi javunkra is fog majd válni, mert a nemzetiségek önmagukban nem

képesek nagyobb kultur-tömegeknek érvényesülést szerezni.

Nemzeti államunk kiépítésének harmadik feltétele közgazdasági életünk javítása. Rendezetlen gazdasági viszonyok, a szegénység, a nyomor faji fejlődésünk gátjai. Az adózás túrhetővé tétele, a kisbirtokok tehermentesítése, a kereskedelem és ipar fellendítése, szóval a jólét előmozdítása növelni fogja a nemzet számbeli erejét is.

A magyar állameszme megerősödése, a magyarság szuverénítésének biztosítása, az egységes nemzeti nyelv, szellem, gondolkodás és érzés megteremtése, ime ebből áll a jövő.

Ez a jövő nagy feladata.

Ezt elősegíteni, megoldani, megvalósítani nemcsak a kormány, de minden magyar embernek kötelessége.

A kaszinó közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, február 24.

A nagybecskereki kaszinó-társulat tegnap délelőtt tartotta saját helyiségében ezidei rendes évi közgyűlést Franz J. L. igazgató elnöklésével. A közgyűlés iránt meglehetősen volt az érdeklődés, mert ezuttal tisztújítás is volt, amit élénk korteskedés mellett ejtettek meg.

A közgyűlésen jelen voltak: Alföldy Ede, Annau Ádám, dr. Annau Ernő, Annau János, Balázi József, Beller István, Broncs Ernő, Cautzig Nándor, Erdős Béla, Franz J. L., Haidagger Ödön, Hesse Ede, Knyaskó Lajos, Keresztes Aladár, dr. Kovács Károly, Keszler Ferenc, Kokits Sándor, Králík László, Ládai Kálmán, Lakos Samu, Lendvay Márton, Laube Rezső, Makk József, dr. Mayer István, Mayer Rezső, Németh Szilárd, dr. Nónay Pál, Nikolics Szilárd, Pats Friyges, Rác Jakab, Somfai János, Steyer István, Száviás Sándor, Szabó Bertalan, Szenes Adolf, Tana Sámuel, Tóth István, Uhegyi János, dr. Várady Imre, Waltrich Nándor, dr. Weiserschan József, Weisz Izidor, Wirker István.

Az elnök Franz J. L. igazgató 10 óra-kor megnyitja a közgyűlést s miután meleg szavakkal üdvözli a szép számmal megjelenteket, előadja igazgatói jelentését a lefolyt 1907. évről. A jelentés így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

A választmány az elmúlt évben 6 ülésben tárgyalta és intézte el a társulat ügyeit; felvettünk 23 rendes tagot és 6 jegyvényszt. Elhalálozás vagy áthelyezés folytán kilépett 18 rendes tag és 4 jegyvényes.

Az elmúlt év folyamán tagjaink közül elhalt dr. Bona Béla, dr. Duka László, dr. Grandjean József, Napholtz Rezső, Szabadfű Kornél és Zsán Károly, kiknek emlékét a mai jegyzőkönyvben megörökíteni indítványozzuk.

Társulatunknak jelenleg van 163 rendes tagja, 20 jegyvényes és 4 kültagja, a honvéd- és közös hadseregbeli tisztikaron kívül.

Megünnepeleltük március 15-ét és gyásznapélyt rendeztünk október 6-án, a közművelődési egylet Petőfi-napélyt és társadalomtudományi felolvasást rendezett; a filharmonikusok egylete egy zene- és Szilvaszter-estélyt tartott. A nagytermet átengedtük az alkotmánypárti és a 48-as és függetlenségi párt közgyűlésének megtartására. A vigalmi bizottság január és február hónapban még 3 tea-délutánt rendezett, melyek azonban oly csekély látogatottságnak örvendettek, hogy e délutánokat az idej télen már nem tartottuk meg.

Az elmúlt évtizedben az ebédlő előtt verandát létesítettünk, padoztattuk és beterveztettük; az ebédlőt parkettiroztattuk, a biliárd-szobát padoztattuk, új játékasztalokat és székeket, 10 karosszéket, új tekeasztalt szereztünk be, a nagytermet tapetiroztattuk, a villanyos világítást vezettettük be és a helyiségünket átalakítottuk; eszközök pedig

mindezt 18000 kor. befektetéssel és a könyvtárunkat gyarapítottunk mintegy 6000 kor. értékű új művel, azon célzattal, hogy a tagjaink igényeinek lehetőleg eleget tegyünk és a társadalmi életet fellendítsük.

Társulatunk anyagi viszonyaira áttérve, van szerencsém jelenteni, hogy tagsági díj címén az előirányzott 3600 koronával szemben tényleg befolyt 3870 kor., jegyvényesek díjában 643 kor. (700 kor. előirányzat), hátralékos tagdíjban 262 kor. (400 kor. előirányzat) hátralékaink még mindig több mint 4000 koronára rugnak és ezek erőlyes behajtása az új választmány feladata lesz.

Az 1907. évre előirányzott 9957 kor. 40 fillérrel szemben tényleg befolyt 9550 kor. 48 fillér. Váltó- és egyéb tartozásunk 12350 kor. 50 fillér, melynek fedezetére szolgál 20000 kor. értékű leltárunk és a társulat évi jövedelmei.

A teremdíjat, tekintettel a városunkban megváltozott viszonyokra, a folyó évre 80 koronában indítványozzuk megállapítani.

A zárszámadás és számvizsgáló-bizottság jelentésének meghallgatása után, kérjük a pénztárnok és választmányunk az elmúlt évre a felmentvényt megszavazni.

A tisztikar megbízatása a mai közgyűléssel lejár; kérjük az alapszabályok értelmében a tisztikar és különféle bizottságok választását három évre megejteni sziveskedjenek.

Az igazgatói jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s az abban foglalt indítványokat magáévá tette.

Miután a múlt évi zárszámadásokat tudomásul vették s a fölmentvényt egyhangulag megadták, Knyaskó Lajos könyvtáros beterjesztette jelentését a könyvtár állapotáról.

Végül kérte, hogy elfoglaltságára való tekintettel a tisztújításnál ne vegyék őt kombinációba a könyvtárosi tisztségre.

Ezután következett a tisztújítás, amely időre Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató foglalta el a korábbi székét.

A tisztújítás előtt hirtelen élénk korteskedés indult meg, még pedig olyan eredménnyel, hogy az ötletszerűleg keletkezett ellenzék meglehetősen fölforgatta a hivatalos listát s a maga jelöltjeit legnagyobb részt behozta.

Miután a tagok szavazást kívántak, a közgyűlés Mayer Rezső elnöklésével Urhegyi Jánost és Erdős Bélát kiküldte szavazatszedő-bizottságnak.

Az erősen megváltoztatott szavazólappok összeszámítása majd egy órát vett igénybe, míg végre Tóth István elnök kihirdethette a szavazás eredményét, mely szerint három évre megválasztottak a következők:

Tisztikar: Igazgató Franz J. L., aligazgató Alföldy Ede, ügyész dr. Annau Ernő, pénztárnok Krumenacher Ferenc, háznagy dr. Nónay Pál, könyvtárnok Uhegyi János, jegyző Száviás Sándor.

Választmány: Botka Béla, Keszler Ferenc, dr. Nagy Rezső, dr. Brájer Lajos, dr. Várady Imre, dr. Klein Mór, dr. Piechl Szilárd, Magyary Pál, Knyaskó Lajos, Haidagger Ödön, Weisz Izidor, Balázi József, Hadfy Döme, Tóth István, Jankó Ágoston.

Számvizsgáló bizottság: Ládai Kálmán, Herzl Sándor, Rác Jakab.

Könyvtári bizottság: Dr. Brájer Lajos, dr. Klein Mór, Knyaskó Lajos.

Vigalmi bizottság: Semsey Gyula elnök, Demkó István, Giffinger Imre, Löwy Zsig, Solymossy Zoltán, Stagelschmid József, Szombathy Ferenc, Tasnády Ede, ifj. Thury Mihály, Várkonyi József, A. m. kir. honvéd- és csász. és kir. 29. gyalogezred helyben állomásozó tisztikar-nak egy-egy kijelöltje.

A választás után Franz J. L. igazgató újból elfoglalta az elnöki székét s úgy maga, mint tisztársai és a választmány nevében megköszönte a közgyűlés bizalmát, igérvén, hogy úgy mint eddig, ezentul is minden erejével törekedni fog a kaszinó felvirágoztatására.

Végül, miután megállapították a jövő évi költségvetést, a közgyűlés az elnök életével véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 1. az „Iskolagyermekbarát-egylet” közgyűlése. Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

— Személyi hír. Dr. Perisics Zoltán polgármester holnap hivatalos ügyben Budapestre utazik és csak a hét végén tér vissza.

— A bíróság köréből. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Gergics Károly pancsovai járásbírói albirót a szegedi ügyészséghez áthelyezte, Csulei János nagyikindai járásbírói aljegyzőt pedig a teleknyvi betétszerkesztők létszámába albiróvá nevezte ki.

— Egyházi kinevezések. Németh József püspök Kron Ferenc ujmisés áldozárt segédlelkésznek Nákófalvára, Ugi Géza szintén ujmisés áldozárt pedig az ujonnan szervezett törökkanizsai kápláni állomásra dispónálta.

— A szabad liceumból. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület közelében működő szabad liceumban tegnap Dunai László felsőkereskedelmi és polgári iskolai tanár a gőzgépekről tartott előadást, amelyet nagyszámú közönség hallgatott meg.

— A gyermekbarát-egyesület közgyűlése. A nagybecskerekai Iskolagyermekbarát-egyesület tegnap kitűzött közgyűlést, miután a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, március elsejére halasztotta el.

— Előadás a földadóról. Dr. Várady Imre orsz. képviselő tegnap a németnyelven a földadóról tartott előadást, amelyet nagyszámú gazdaközönség hallgatott végig. Várady behatóan ismertette az adóreformnak a földadóra vonatkozó részét s a nagy figyelemmel hallgatott ismertetés kapcsán élénk eszmecsere volt a jelenlevők között.

— Esküvő. Lukinics Zsigmond törökbecsei gardatiszt ma esküdtött örök hűséget Grób Teréz kisasszonynak, Grób Jenő helybeli bérő bájós és szeretetreméltó leányának.

— Az izr. hitközség közgyűlése. A nagybecskerekai izr. hitközség tegnap délután 2 órakor tartotta ezidei rendes közgyűlést dr. Mangold Samu elnöklésével. Miután az elnök üdvözölte a nagyszámmal megjelent hitközségi tagokat, fölolvasták a múlt évről szóló jelentést, amely a hitközség munkásságáról számol be. Bemutatták azután az 1907. évi zárószámadatokat, amelyeket, úgy mint a jelentést, a közgyűlés, meglegedéssel vett tudomásul s a fölmentvényt minden irányban egyhangulag megadta. Ezután megállapították a jövő évi költségvetést, majd Kovács J. M.-nek, aki 25 éve buzgó tagja a számvizsgáló-bizottságnak, érdemei elismerésül a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét szavazott. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— A tanoncotthonból. Tegnap a tanoncotthonban Baaden Károly, a központi állami elemi iskola igazgatója tartott értékes előadást a munkáról; összehasonlította a gépies munkát az értelmessé, hangsúlyozta a munkamegosztás elvének előnyeit és szép, meggyőző szavakban esetele a munka áldásos voltát. Az előadás, melyen Czeglédy István kir. s. tanfelügyelő és több tanító volt jelen, nagy hatást tett a tanoncokra. Az előadás után Osztie Béla tanító vezetése alatt énekeket adtak elő a tanoncok.

— A nagyszentmiklósi kulturstély. Mint Nagyszentmiklósról jelentik, ott nagyban folytak az előkészületek a márc. hó 7-én tartandó kulturstélyre, melyet a kitűzött bizottság minél emlékeztetősebbé akar tenni. Az estélyen dr. Czirbusz Géza és Borsodi Lajos fognak tudvalevőleg közreműködni, azonkívül alakult egy uriemberből álló vonós-zenekar, mely szorgalmasan gyakorolja az előadandó zenedarabokat. A részletes program még nincs megállapítva, de annyi bizonyos, hogy az estély minden tekintetben nagy élvezetet fog nyújtani a közönségnek.

— Köszönet. A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank” a nagybecskerekai általános ipari és építő szaktanfolyam céljaira 50 koronát adományozott. A nemes adományért e helyütt is meleg köszönetét nyilvánítja a tanfolyam vezetősege.

— Táncvizsga a zárdában. A nagybecskerekai Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek vezetése alatt álló leánynevelő intézetben március hó 2-ikán délután 5 órakor lesz a növendékek táncvizsgája. A vizsgálatra a táncoktatást vezető Keszi Lajos táncitanító a következő sorrendet állította össze: Tánc és alapállások, polka française, négyes, graziana, kis dacos, magyar szőlő, pas de quatre et patineur, kőrmagyar, lengyelke, menuette, boston-keringő, spanyol madrelina, polka noblesse, sporttánc, gyorspolka, boston americana, csárdás.

— Titokzatos halál. Gyáláról írják a következő regényes és titokzatos históriát: Eberhardt Ádám gyálai földművelő hosszú időn át vadházasságban élt Mihalek Mihályné. Az élet-erős asszony a múlt év február havában hirtelen elhunyt. A haláleset gyanús volt, orvosi vizsgálat is történt, de ez a halál valószínű okául szív-szélhűdést állapított meg. A halottat tehát eltemették, de a suttogó hír továbbra is terjesztette, hogy Mihalek Mihályné nem természetes halállal halt meg. Az elmúlt héten szenzációs fordulat állott be az ügyben. Eberhardt Ádám 16 éves Mária nevű leánya megjelent a gyálai községhezán s annak a gyanújának adott kifejezést, hogy Mihalek Mihálynét az ő édesatyja ölte meg. Hosszas faggatásra előadta a leány, hogy körülbelül egy évvel ezelőtt korán reggel atyjának vadházastársát a konyhában halva találta. A halottnak haja össze volt tépve, zúléva, ruhája is olyan állapotban volt, hogy a külérőszak nyilvánvaló volt. A gyanút a leány egy évvel tovább rejtgette magában, de mint mondja, a lelkiismeret nem hagyta nyugton. A fiatal leány sirva panaszkodott, hogy az eset óta enni sem tudott, mert a megölt asszonynak képe mindig előtte lebegett. A leány vallomása után apját a csendőrség nyomban tartóztatatta, a vizsgálóbíró pedig intézkedett, hogy Mihalek Mihályné holttestét exhumálják. A gyanús körülmények között elhalt asszony holttestét mult csütörtökön emelék ki sírjából, de az erősen oszlásnak indult testen nem lehetett külérőszak nyomát konstatálni. Eberhardt leánya agyremének mondja az egész dolgot s váltig tagadja, hogy Mihalek Mihálynét megölte. Eberhardt a nyomozás befejeztéig a bíróság fogva tartja.

— A tavaszi országos vásár. Az idei tavaszi nagybecskerekai vásár, amelyre mindennemű állatnak a felhajtása szabad, f. hó 27., 28., 29-én és március hó 1-én lesz.

— A hamis aranyláng. Furfangos becsapással akart Biber István, volt Petőf-kávéházi főpincér üres erszényén segíteni, mely ügylészik a farsang követelményeinek sehogysem akart megfelelni. Merész ötlettel és egy golden óralánc-al f. hó 19-én az esti órákban benyitott Gunics Albin helybeli lakóhoz, akinek a goldenláncot aranyláng gyanánt megvételre felajánlotta. Gunics gyengébb volt, semhogy a lámpafénynél csillogó holmi pazar pompájának és Biber ékeseszlésének ellentállhatott volna és 50 koronáért megvette a láncot; másnap reggel persze észrevette, hogy becsapták. Sok lótas-futás után még sikerült neki Bibert a pályaudvaron megtalálni, de már csak 20 koronát tudott visszakapni, a többi már a farsangnak hívott Moloch telhetetlen gyomrába uszott. Gunics Biber Istvánt a csendőrségnél jelentette, mely megindította ellene az eljárást.

— Elveszett a Klub-kávéházban tegnap este egy férfipénztárca. A tárcában egy zálogcédula és egy zsebképre való gyöngyházip volt. Miután a talált holmi a megtalálóra értéketlen, a tulajdonos kéri, hogy azt adják át a Pleitz-nyomdában.

A sós savanyu vizek királya névvel illetik szakkörökben a málnási Sicilia forrásvizet s méltán, mert ez a természetes forrásvíz kipróbált kitűnő hatással van a gége, torok, tüdő és gyomorhántalmaknál, páratlanul nyálkoldó és étvágygerjesztő Hatása gyors, amennyiben a gyomorégést azonnal megszünteti. Magyarországi főraktár: Brazy Kálmán, Budapest, VIII., József-körút 37.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsió

As Emulsió
vásárlásánál a
SCOTT-féle
módszer védel-
jét — a ha-
lász — kéri-
vevni.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít. (22j—3.2)

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszertárakban.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 29. Nyomdászok jux-estélye.
Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.
Március 7. Az orsz. vasutas-szövetség nagybecskerekai kerületének táncestélye.

•. A szerb egyházi dalárda hangversenye.

A szerb egyházi dalárda által a Lloyd helyiségekben tegnap rendezett Beszede, a kedvezőtlen időjárásnak dacára, nagy sikerrel folyt le. A dalárda a műsor egyes darabjait a jelenvolt hallgatóság feszült érdeklődése mellett a töle már megszokott praecizitással adta elő s a halás közönség a nyújtott élvezetet bő tappsal honorálta. A műsor fénypontját Bogdanov Mariska szólója képezte, melyet Strusz Szerafin gondokán és Fischer Rózsika zongorán kísérték. Bogdanov kisasszony tiszta, csengő, iskolázott szopránja rendkívüli tetszést keltett, épp úgy Strusz Szerafin és Fischer Rózsika művészi gondok és zongorakísérete. A hallgatóság a három művész kiváló előadását lelkesen megtapsolta. A műsor befejezte után a fiatalok a 61-esek gyönyörű és kitartó szorgalmu zenéje mellett táncra perdült, mely viradásig tartott. A jelenlevők közül a következőket láttuk:

Asszonyok: Belitska Gusztávné (Bótos), Boskovic Jánosné, Bogdanov Vaszáné, Bugarszky Milivojné, Dimitrijevic Jánosné, Dzasu Péterné, Dankulov Péterné, Fischer Móróné, Gruncics Dusáné, özv. Kapszuné (Portorev), Lambrin Mila, id. Lukity Lyubomirné, ifj. Lukity Lyubomirné, Mucsalov Iváné, Nikolic Vaszáné (Bótos), özv. Notáros Miláné, dr. Obadeanu Pálné, dr. Panity Mladenné, Popovics Péci Szilárdné, Popovics Bogdáné (Elemér), Putity Istváné, özv. Putity Zsivka (Truansac), Radojics Tivadarné, Rokinics Dusáné, Risztics Száváné, Stavanov Györgyné, Szmedrevác Jánosné, Sindelas Beláné, Szubotity Döméné, Schneider Lajosné, Szvilengityin Leonté, Stefanovics Zsivka, Steity Tósáné, Tarcsuly Jánosné, Weninger Jánosné, Zsenár Emilia.

Leányok: Rogdanov Mária, Bogojevics Boszilyka, Dankulov Zelka, Dimitrijevic Mára, Dr. Fischer Regina, Fischer Rózsika, Gyendity Szófia, Ilics Zorka, Jankovics Darinka, Lambrin Jelena, Lukits Iréne, Milety Katica, Pervuleszku Ilona, Putity Deszanka, Petrovics Mária, Popovics Vera (Orlovát), Radojics Anna, Risztics nővérek, Rokinics Mára, Risztics Emica, Stefanovics Deszanka, Steity Vukoszava, Turinszky Anna, Ugrinov Lyubica, Vojzakovics Mária (Ozora), Vladiszavjevics Vukoszava (Számos).

Az estély, melyen mindvégig derű és jókedv uralkodott, az idei farsang egyik legélvezetesebbikje volt.

•. Mulatság a Lloydban. A nagybecskerekai Lloyd-társulat szombati u. n. „Wäschermäd-Ball”-ja szintén egyike volt a farsang legkedélyesebb és legjobban sikerült mulatságainak. A mulatságra rendkívül nagyszámú közönség gyűlt össze s igen kedves látványt mutatott a hölgyek mosóleány kosztümje. A mulatság a reggeli órákig tartott a legpompásabb hangulatban. A jelen volt hölgyek névsorát a rendezőség állította össze

Asszonyok: Ambrózy Lászlóné, Barta Bernátné, Bauer Heurikné, Benke Istvánné, Bíró Heurikné, Braun Arminé, Burget Józsefné, Deutsch Emilné, Deutch Gyuláné, Deutch Jakabné, Deutch Józsefné, Deusch Zsigmondné, Edenburg Lajosné, özv. Engel Sámuelné, Engel Laura, Fein Fülöpné, Fischer Móróné, Freund Lajosné, Frey Rezsóné, Friedmann Alfrédné, Gauzl Samuné és Ganzl Zsigmondné (Écskáról), Gergely Samuné, Gerő Henriéne, dr. Godmann Józsefné, Grünbaum Frigyesné, Gyárfás Odónné, Havas Dánielné, Hegedűs Móróné, Hirtenstein Márkné, Holländer Edsné, Holländer Károlyné, Holländer Sámuelné (Écskáról), dr. Hubert Zsigmondné, Juliusz Lipótné, Kovács Andorné, Koho Móróné, Kuränder Imrené, Kral Lajosné (Ókanizsa), Lewin Hermanné, özv. Mango'd Arminé, Mocsányi Rikárdné, Novák J. C.-né, Partilla Gézné, Pfaeisl Klára, Rubin Armandé, Sajóviz Sománé, dr. Sándor Mihályné, Schiesinger Jakabné, Schwarcz Móróné, dr. Steinar Gyuláné, dr. Stern Lázárné, Strasser Jakabné, Strasser Miksáné, Strelinger Márkné, Temmer Davidné, Temmer Móróné, Temmer Salamonné, Wehner Györgyné, Weiss Izidorné.

Leányok: Ambrózy Margit, Braun Riza, Burget Rózi és Viola, Cinner Hajnalka, Deutch Margit, Deutch Aranka és Margit, Freund Berta és Ida, Fein Vilma, Gauzl Irma (Écskáról), dr. Fischer Regina és Fischer Róza, Guttman Jakabné, Harz Izabella (Temesvárról), Hirtenstein Janka és Frida, Kanizsa Juliánka, Kral Olga (Szigetvárról), Lewin Blanka, Lewin Irén (Szigetvárról), L'winger Ilonka (Aradról), Naschitz Ilonka (Németpusztáról), Novák Frici, Ripka Giza, Sajóviz Irma, Stern Vilma, Strasser Erika, Temmer Margit, Wertheimer Hedvig.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

- A képviselőház ülése. -

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése már meglehetősen érdeklődés nélkül folyt. A teremben alig negyven képviselő van, azok nagyrésze is kivonul a folyosókra, a karzatok pedig egészen üresek. Ma különben három szónok vett részt a házszabályrevízió vitájában, akik közül kettő ellene és egy a revízió mellett beszélt.

Az ülésen Justh Gyula elnökölts a kormány részéről megjelent Wekerle Sándor, Andrassy Gyula gróf, Günther Antal és Jekelfalussy Lajos.

A jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban rátértek a házszabályrevízió tárgyalására.

Ma az első szónok Piliszy István volt, aki citálta a függetlenségi párt vezetőinek egykori beszédeit, amelyekben elneveztek a házszabálymódosítást. A revízióra szerinte nincs szükség, sürgősnek meg egyáltalán nem sürgős. A parlament egyedüli sürgős dolga az általános választói jog megalkotása volna. Végül határozati javaslatot nyújt be a házszabályrevízió napirendről való levétele iránt.

Utána Tolnay Lajos szólalt föl, aki az első szónok volt a revízió mellett. A revízióra a szólásjoggal való visszaélések meggátolása és a parlament munkásságának biztosítása miatt okvetlen és sürgős szükség van. Ha a revíziót most elhalasztanák, az általános választói jog alapján választó nemzet maga követelné sürgősen. Azt mondja, hogy az összes parlamentek között a magyar dolgozik a legkevésbé, mert a magyar parlamentben csak beszélnek. Ezt tovább nem lehet így hagyni s azért meg kell csinálni a revíziót mielőbb.

Farkasházi Zsigmond volt a következő szónok, aki mindjárt beszéde elején ellenindítványt nyújt be, amelyben a javaslatnak napirendről való levételét és annak az új választói jog életbeléptetése után való tárgyalását javasolja. Azt mondja, hogy a revíziót most törvénytelenül tüzték napirendre.

Justh Gyula elnök tiltakozik az ellen, hogy a Ház határozatát kritizálja.

Farkasházi folytatván beszédét, tovább kritizálja a revízió napirendre tüzését.

Az elnök figyelmezteti, hogy újbóli megintés esetén megvonja tőle a szót.

Közben Návay Lajos alelnök veszi át az elnöki széket.

Farkasházi szünetet kér, amit megkap, majd azután röviden beszél még a revízió ellen s kéri határozati javaslatának elfogadását.

Most Polit Mihály nemzetiségi került volna sorra, de az idő előrehaladtára való tekintettel, kérésére a Ház megengedte, hogy beszédét holnap mondassa el.

Miután az elnök megállapította a holnapi napirendet, az ülés véget ért.

A delegáció záróülése.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujabb megállapodások szerint a magyar delegáció záróülése március 2-ikán és 3-án lesz Bécsben.

A házszabályrevízió körül.

Budapest, február 24. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház folyosóján ma is élénk eszmecsere folyt a házszabályrevízió körül. A folyosón ma is megjelent Eötvös Károly s hevesen támadta a revíziót. A disszidensek azt beszélik, hogy a revízió vitája eltart két-három hónapig, mert a disszidensek után a nemzetiségek és a horvátok következnek. Ezzel szemben a kormány köreiben nem hiszik, hogy a revíziós vita két-három hétnél tovább tartana.

Uj titkos tanácsosok.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélnek, hogy a király Barabás Bélának és Holló Lajosnak legközelebb a titkos tanácsosi méltóságot fogja adományozni, és hogy Lovász Márton képviselő, a „Magyarország” szerkesztője második belügyi államtitkár lesz. A híresztelést azonban csak szóbeszédnek lehet venni.

Az új ellenzék zászlóbontása.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A disszidensekből alakuló új ellenzék tegnap bontott zászlót Oroszán, ahol nagy népgyűlés volt. A gyűlésen Lengyel Zoltán, Molnár Jenő, Bozóky Árpád és Nagy György mondtak heves támadóbeszédet a kormány ellen, majd a népgyűlés Mészáros Dániel ottani birtokos indítványára bizalmatlanságot szavazott a kormánynak.

A budapesti ügyvédi kamara és a választói jog.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti ügyvédi kamara tegnapi közgyűlésén dr. Szende Pál ügyvéd határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kamara intezzen fölterjesztést a kormányhoz az általános választói jog sürgős tárgyalásáért. A javaslatot Szivák Imre elnök azonban nem engedte szavazás elé, mert az ügyvédi rendtartás értelmében a kamara nincs hivatva politikai ügyekbe avatkozni.

Számítástervező gyűlése.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pénzügyi számvévségek tisztviselői tegnap délelőtt országos gyűlést tartottak, amelyen mintegy ötszázan vettek részt az ország különböző vidékeiről. Az országos gyűlés memorandumot fogadott el a számvévségi tisztviselők helyzetének javítása dolgában s elhatározta, hogy ezt a memorandumot küldöttséggel átadja a pénzügyminiszternek.

Öngyilkos miniszteri titkár.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Farnady Elemér belügyminiszteri titkár tegnap agyonlőtte magát. Öngyilkosságának okául szerelmi történetét emlegetnek.

Határidő-üzet.

Budapest, február 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23 12
Buza (októberre 1908.)	20 60
Rozs (áprilisra 1908.)	19 56
Rozs (októberre 1908.)	17
Zab (áprilisra 1908.)	15 32
Tengeri (májusra 1908.)	13

Közgazdaság.

A zombolyai tenyészbika vásár.

A torontálmegyei gazdasági egyesület által rendezett díjazással egybekötött VIII. tenyészbika vásár február hó 23-án tartott meg Zombolyán, a gazdaközönségnek ezen tenyészvásárok iránt már szokásos óriási érdeklődése mellett. Megjelent a tenyészvásár színhelyén a temesvári és nagybecskereki állattenyésztési felügyelő, a temesmegyei gazdasági egyesület titkárja, sok uradalomnak a képviselői, számos földbirtokos, a földmives gazdáknak pedig szinte megszámlálhatatlan sokasága.

Igen tövös dolognak bizonyult, hogy a vásáron a központi járás főszolgabírája Lowieser Imre jelen volt, ki járása számos községei spállatainak megvásárlásánál a községek kezére járt, s e tevékenységével egy gazdasági egyesület, mint az állattenyésztési felügyelő munkáját nagyban megkönnyítette. Egyben megjelent községei gazdáinak — kik közül számosan most óhajtanak tenyészállatokat beszerezni s ezzel a rendszeres állattenyésztésre áttérni — szemléltethetőleg bemutatva azt a nagy eredményt, mit kisgazdánk a rendszeres állattenyésztéssel elérték.

A hatóság részéről a vásáron jelen voltak ifj. Tullics György tb. főszolgabíró és Vuchetich István szolgabíró.

A vásáron az állategészségügyi óvintézkedéseket Doktor Izidor volt szíves teljesíteni.

A gyönyörűen sikerült vásár rendezési munkálataiban a zombolyai gazdakör elnökségén kívül tevékeny részt vett Petrás György, a megyei gazdasági egyesület vándortanítója.

A megyei gazdasági egyesület elnökségének képviselőiben gróf Csekonic Sándor egyesületi alelnök jelent meg, kivül még a megjelentek nagy táborából a következőknek neveit sikerült feljegyeznünk: Bezuk Lajos, Bezuk István, Békessy Jenő, Brazeovszky Lajos, Barányi Gyula, Diel Ede, Doktor Izidor, Lowieser Imre, Sierbán Viktor, Zathureczky Károly, Varga János, Solymos Gusztáv, Péczely Ákos, Öhler Károly, ifj. Tullics György, Vuchetich István, Rothmeyer Imre, Marton Ádor, Kaufmann István, Weress Kelemen, Niss Péter, Petrás György, Csik Károly, Schuld Mátyás, ifj. Treisz Márton, Treisz József, Gottschall Miklós, Neurohr Miklós, Hügel Miklós, Kurt János, Dippolt Antal, Weizsmann József, Mayer Károly, Gerhart Miklós, a szomszédos gazdakörök kiküldöttei stb.

A díjazást és vásárt pontban 9 órakor gróf Csekonic Sándor nyitotta meg, kit megjelenésekor Treisz József, a zombolyai gazdakör elnöke üdvözölt. Ezután megalakították a bíráló-bizottságot, mely két csoportba, gróf Csekonic Sándor és Bezuk Lajos elnöklése alatt működött. A bíráló-bizottság tagjai a következők voltak: Békessy Jenő, Sierbán Viktor, Zathureczky Károly, Lowieser Imre, Diel Ede, Brazeovszky Lajos, Varga János, Solymos Gusztáv, Péczely Ákos, Barányi Gyula, Doktor Izidor, Öhler Károly, Schuld Mátyás, ifj. Treisz Márton, Gottschall Miklós, Neurohr Miklós, Hügel Miklós, Kurt János, Dippolt Antal, Weizsmann József, Mayer Károly, Gerhart Miklós. A bizottság ugyanakkor nehéz munkát végzett, hogy a felhajtott 225 darab tenyészbika közül a díjazásra legérdemesebbeket kiválogathassa. Ezalatt a közönség körében folyt a vásárlás, melynek eredményeként mintegy 100 darab bika cserélt gazdát. Legtöbbet Sierbán Viktor, a nagybecskereki állattenyésztési felügyelő vásárolt megyebeli községeink számára, de magánosok is igen szép számban vásároltak. Az eladási árak 600—800 korona között váltakoztak.

A bíráló-bizottság munkája 11 és fél órakerült véget, minek végeztével a díjak szétosztása vette kezdetét.

Díjakat a következők nyertek:

I. díjat, 40—40 koronát nyertek: Unterreiner János Grabác, Miksits Sándor H.-Kécsa.

II. díjat, 30—30 koronát nyertek: Bartole Ádám (Grabác), Wagner János (Zombolya).

III. díjat, 20—20 koronát nyertek: Bauer Katalin Grabác, Hüpfel János Grabác, Wenner Ferenc Nagytőszeg, Birkenhaier József Grabác, Behr Antal Grabác, Euler Péter Sonitour.

IV. díjat, 10—10 koronát nyertek: Ádám Sándor Magyaracnya, Biczkó Ferenc Torda, Benák István Torda, Vastag János Torda, Paul Márton Grabác, Lautschlager János Nagytőszeg, Stein János Zombolya, Reiter Mihály Zombolya, Beker Mátyás Zombolya, Neurohr Jakab Grabác, Unterreiner Mihály Grabác, Wegesser János Gyertyámos, Herbeck Jakab Kisósz, Stefan Ludvig Lovrin, Ruzs Péter Gyertyámos, Frésh Frigyes Tamásfalva, Schneider József Kisósz, Wachtler János Grabác, Káblesz Miklós Kiskomlós, Thierjung János Bogáros, Dian Jakab Bogáros, Lenárd János Bogáros, Haupt Miklós Bogáros, Ebinger József Bogáros, Kohlen Vilmos Nagytőszeg, Neurohr József Grabác, Sedlak Jakab Grabác, Klein József Grabác, Kleisinger Mátyás Ujvár, Miksits Ferenc H.-Kécsa, Schneider József Kiskomlós, Miksits Sándor H.-Kécsa, Erazmusz Jabab Grabác, Lang János Kisósz.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Amor

higienikus mosdó-paszillát
férfiak, nők egyaránt használják.

Doboza 1 korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

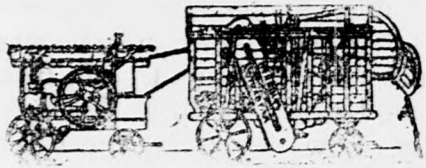
Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.

213—10.1

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzinkomibiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13-14 éves fiú is kezelheti! ::

Arjegyzők ingyen! Olcsó árak részlejtézetésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról,
(175-262)

Vonatok érkezése és indulása

**Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről
Érvényes 1907. október hó 1-től.**

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zsombolyáról: (keskenyágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.
este 7 óra 05 p.

Csátsztelekről: (keskenyágányú vonal) délután 4 óra 20 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged-Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.

Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva-Pancsova és Alibanáról: reggel 3 óra 33 p.

Zsombolyára: (keskenyágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.
délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Csátsztelekre: (keskenyágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról-Módosig: minden kedden pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

!!! Ne vegyen senki zongorát !!!

míg Bröder Ignác Nagybecskerek temesvári-
utcai zongorarakatárát nem látta.

Ott nagy választékban kaphatók a leg-
kitűnőbb bécsi gyártmányú Bösen-
dorfer, Ehrbar, Schweighoffer, Dörr,
Wirth, Heltzmann, Lauberger stb.

zongorák,
ugyszintén harmónium és phonolo.

Uj zongorák 300 frittól kezdve

Öreg zongorák 30 frittól feljebb.

Öreg zongorák be-
cseréltetnek teljes
értékük szerint.

!!! Kértek a pontos
ezimre figyelni !!!

Köleszongorák havonként 2 frittól feljebb.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI**SZÉNSAV-MŰVEK**

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállí-
tanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg leg-
tisztább folyékony

SZÉNSAVAT

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból azoda-
vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra
mesterségesen előállított, kevésbé kiadós

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ

szénsavval. — Megbízható, szigoruan lelkismeretes kiszolgálás!

BUZIASFÜRDŐI ASVANY- ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. —

— Elsőrendű asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétválasztási telepe Buziásfürdő.

Sürgőnyzim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

23-152 15 Ügyeshelyi képviselők keresetnek.

**NYOMDÁSZ-
TANULÓNAK**

egy jó családból való
fiú azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
- hivatalában. -:-

52-x.15

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,
fiók-üzlet Német- és Aradaci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszeraru-
cikkein kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, úgymint:
lucerna, angol fokfü, valódi oberdorfi répa-
magot, mindenféle főzelék- és virágmagot
a legjobb kellési minőségben.

— Raffia, kékkő a legjobb minőségben. —

Föld- és faodfesték, lakk, bronz, olaj- és
olajlakk-festék, emallak, brunolin.

Kömüves- és festőecetek.

Allandó raktár cement, portland, mész, ház-
tetőlemez, kátrány, karbonneum, kocs-
kenőcs és gépolajban.

Saját termései
bor és törköly-pálinka.

Ugyanitt
50.000 darab európai nemes
szőlővessző tiszta minőségű eladó.

143-52.4

127/1908. sz.

214-1.1

Árverési hirdetmény.

Rudolfsgnád községe jolyó hó 29-én
d. e. 11 órakor nyilvános árverésen 3 drb
4, 6, 7 éves

kiselejtezett bikát

és 3 drb kiselejtezett kant ad el.

Rudolfsgnád, 1908. évi február 20.

Községi előljáróság.

Állatsereglet.

Állatsereglet.

A nagy KOCZKA-féle elismert világhírű
ÁLLATSEREGLÉT.

A vásártér elején.

A vásártér elején.

Naponta délután 4 órakor és este 7 órakor.

Nagy idomítás.

4 világhírű állatszeliidítő.

Szenzációs ujdonság: Oroszlán mint műlovar az összes
ragadozó állatokkal, etetéssel egybekötve, egy világhírű
állatszeliidítő felleptével jól idomított oroszláncosporitál.
A sok ragadozó állat között 10 oroszlán, hideg és meleg
égövi tartományokból különféle fajta ragadozó állat van.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 50 fillér, III. hely 30
fillér, 10 éven aluli gyermekek és katonák örmestertől
lefelé I. hely 50 fillér, II. hely 30 fillér, III. hely 20 fillér.

209-3.2

Teljesen elkülönített

butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.30

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy
gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1908. évi július hó 1-je óta helyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvetetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.